

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

CARL JOHANS PARK I NORRKÖPING. — AMATÖRFOTO. S. LAGERBLAD, NORRKÖPING.
Observera den märkliga gruppen kaktéer.

24.DE ÅRG.

DEN 15 OKTOBER 1922.

N:o 3.

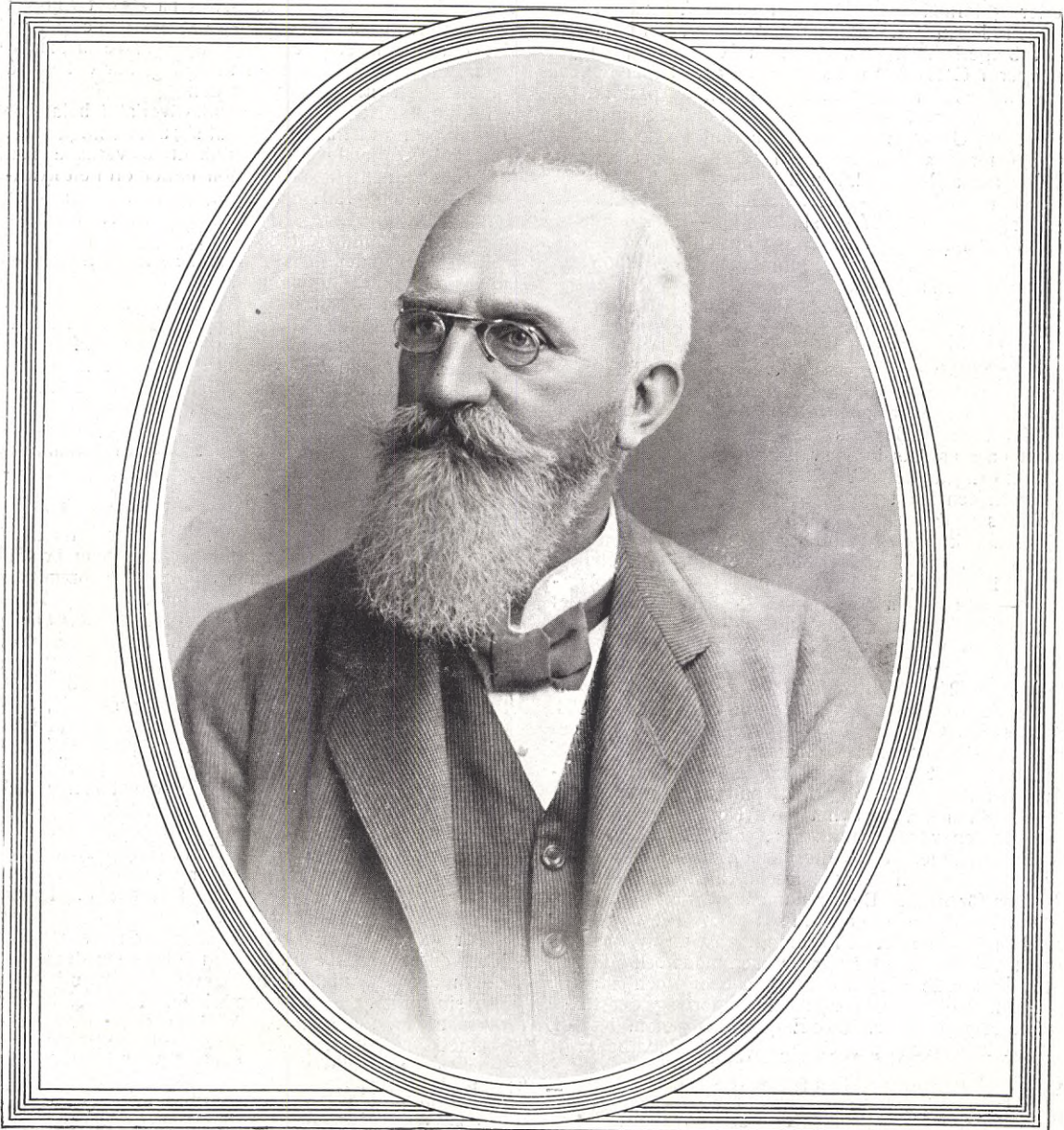

Foto. Björklund, Norrköping.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

Daniel Engeström

DANIEL ENGELKE.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Chefen för Norrköpings Bomullsväveri Aktiebolag, disponenten Daniel Engelke, kan vid detta års slut blicka tillbaka på en trettiofemårig bana som en av den svenska textilindustriens ledande män. Sedan bolagets förste disponent och på samma gång skapare, fabriksör Otto Engelke, på ordinarie bolagsstämma den 5 maj 1877 tillkännagivit sin önskan att frånträda denna sin befattning vid årets slut, valdes vid samma tillfälle till hans efterträdare som disponent hans brorson, som tillträdde denna sin befattning den 1 januari 1878 och ännu kvarstår vid bolaget i denna egenskap samt som ordförande i dess styrelse.

Claes Daniel Engelke är född i Halmstad den 23 augusti 1850 samt son till sedermera tullförvaltaren i Karlshamn Claes Engelke och hans maka Laura Teolander. Fädernesläkten härstammar från Tyskland, där den kan följas tillbaka till Hans Engelke, vilken var köpman i Hamburg på 1500-talet, och kom 1652 till Göteborg med dennes son Claus, som där blev borgare och handelsman. Av Claus Engelkes båda söner blev den äldre, Otto Fredrik, stamfader för adliga ätten Engelcrantz, medan den yngre, Johan, efter giftermål med kyrkoherdens i Tyska församlingen Johan Otto Burchardus' dotter, fortplantade det borgerliga namnet, vilket nu återfinnes åtskilliga gånger i Göteborgs stifts herdaminne: Daniel Engelkes farsfarsfader var kyrkoherde i Lundby pastorat på Hisingen efter att dessförinnan ha varit stiftspredikant vid drottning Ulrika Eleonoras seminarium för hovfröknar.

Sin första utbildning erhöll Daniel Engelke vid Karlshamns lägre allmänna läroverk och fortsatte därefter med språk- och handelsstudier i Lübeck, varifrån han år 1867 — sjuårig — återvände till fäderneslandet för att mottaga anställning som bokhållare vid det av farbrodern grundade Norrköpings bomullsväveriaktiebolag. Efter ytterligare fem år begav han sig för andra gången utomlands och tillbragte nu åren 1872—74 dels i Bremen, dels i London, varunder han var i tillfälle att grundligt sätta sig in i allt vad till bomullsbranschen hörer. Vid återkomsten hem blev han kontorschef under farbrodern och efterträdde som ovan nämnt denne vid 1878 års början.

Norrköpings Bomullsväveri A.-B. intager som bekant en rangplats inom svensk bomullsindustri. Inom Norrköping är det det mest betydande företaget i sin bransch och i det övriga Sverige förmå endast Claes Johanssons & Co:s väveriaktiebolag och Gamlestadens fabrikers aktiebolag i Göteborg att upptaga tävlan med detsamma. Bolaget är också det första aktiebolag, som bildades i Norrköping enligt 1848 års aktiebolagslag — den äldsta i vårt land — och lär vara det andra i ordningen i hela landet — Strömsbro fabrik vid Gävle uppgives vara det första — som fått sin bolagsordning sanktionerad av k. m:t efter denna lag. Stiftat 1852 med ett aktiekapital av 240,000 Rdr började det sin egentliga verksamhet den 3 maj 1853, då den första ordinarie bolagsstämma hölls, och kan sålunda inom kort fira sjuttioårsdagen av sin tillblivelse. Bolagets första stora bragd var införandet av den mekaniska vävstolen, som vid tidpunkten för dess startande ännu var en nyhet inom Norrköpings textilindustri: den vävnadsfabrikation, som då bedrevs inom detta samhälle, bestod uteslutande av tillverkning av yllevävnader och verkställdes på vävstolar, som framdrevs för hand. Det är numera svårt att göra sig en rätt föreställning om och till sitt fulla värde uppskatta, vad organiserandet och ledningen av en ny industrigren vid denna tid innebar, vilken möda och omtanke det erfordrade och vilka krav på energi och intresse, på affärsduglighet och organisatorisk förmåga det ställde på företagets ledare. Otto Engelke har genom det sätt, varpå han lyckades övervinna svårigheterna under de

första tjugufem åren av företagets tillvaro outplånligt inskrivit sitt namn i den svenska bomullsindustriens hävd. Men Daniel Engelkes förtjänster om detsamma under de följande trettiofem åren ha knappast varit mindre. Under hans ledning har produktionen ungefär tredubblats; dess fabriksmärke, den "Blå Tuppen", har blivit ett av landets kändaste och populäraste, huglöst genom Viktoria Benedictsson (Ernst Ahlgren) även i dikten, och från tillverkningen av enklare blekta och oblekta kvalitéer har fabriken på senare år även sett sig i stånd att upptaga konkurrensen med utlandet i fråga om framställning av randiga bomullstyger till sommarkläder åt gossar, av hemdräktstyger och de s. k. "Tuppens Zephyrer" för finare ändamål. Tillverkningsvärdet vid bolagets olika fabriksanläggningar hade före kriget uppdrivits till omkring 6,000,000 kr., aktiekapitalet har vuxit till 5,121,000 kr., arbetareantalet till omkring 1100. En särskild förtjänst har Daniel Engelke inlagt genom skapandet av en förstklassig försäljningsorganisation: undan för undan har bolaget upprättat avdelningskontor och lager i Stockholm, Göteborg, Malmö och Örebro. Men framför allt ha bolagets framgångar berott på att det vinnlagt sig om att anskaffa bästa möjliga råvaror och a't på det omsorgsfullaste och samvetsgrannaste behandla dessa. Har bolaget vunnit framgång, har det också gjort sig förtjänt av att vinna den.

Förutom åt Norrköpings bomullsväveriaktiebolag har Engelke i stor utsträckning ägnat sig åt offentliga värv. Redan 1879 invald i stadsfullmäktige verkade han inom kommunalrepresentationen under ett helt kvartsekel t. o. med 1904 och har under samma långa tidrymd varit en intresserad ledamot av Norrköpings stads drätselkammare (1886—1910), å vars första avdelning han under många år (1894—1910) fungerade som ordförande. Vidare har han under många år varit ledamot av stadsfullmäktiges beredningsutskott. I alldeles särskild grad har han varit verksam för ordnandet av stadens hamnförhållanden och haft säte i den för detta ändamål tillsatta kommittén. Vidare har han anlitats som ledamot i styrelsen för Tekniska elementarskolan i Norrköping och som ordförande i styrelsen för Johan Lennings vävskola. Norrköpings fabriksförening har i många år haft förmånen räkna honom som en intresserad ledamot samt kallat honom att bekläda först vice ordförande- och sedan ordförandeposten.

Även av regeringen har Engelkes erfarenhet vid skilda tillfällen tagits i anspråk. Han var sålunda ledamot av den första kommittén för utredning av frågorna om frilager och frihamnar 1895 samt av kommittén för Sveriges deltagande i Chicagoutställningen 1893.

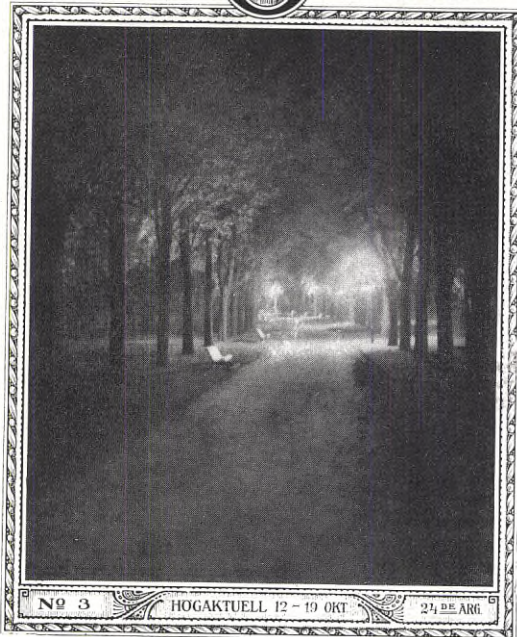
Av enskilda företag, vid vilka Engelke medverkat, skulle en mångfald kunna uppräknas. Här må blott nämnas Norrköpings enskilda bank, i vars styrelse han haft säte sedan 1888 och vari han år 1898 valdes till vice ordförande samt numera är ordförande, Städernas Allmänna brandstodsbolag i Stockholm, i vars styrelse han invaldes år 1902. Norrköpings utskänkingsaktiebolag, där han i många år varit ordförande, samt Skärblacka Aktiebolag, inom vilket han likaledes intagit den ledande platsen. Slutligen må ej förglömmas, att han i många år varit styrelseledamot och verkställande direktör i Norrköpings Tidningars aktiebolag, från vars officin utgår ett av de mest ansedda och aktade högerorganen i vårt land. I dess styrelse har han fortfarande säte.

Personligen är Engelke i åtnjutande av mycket högt anseende icke blott på grund av sin duglighet och redbarhet, utan även på grund av sin urbanitet och sin förmåga av gott samarbete. I den stolta rad av patricier, till vilka Norrköpings stad står i tacksamhetsskuld, intager han en välförtjänt plats.

I januari detta år utlystes som bekant en stor tävlan om förslag till nytt kanslihus vid Mynttorget i Stockholm. De tävlande fingo synnerligen fria händer ehuru hänsyn måste taga till ekonomi och Gamla stadens säregna prägel. Alla fastigheterna vid Mynttorget och Myntgatan ävensom ett par vid Storkyrkobrinken ställdes till förfogande. Som ett önskemål ingick dock i planen att de nuvarande fyra stora mäktiga kolonnerna utanför huvudingången skulle bibehållas. Vid tävlingstidens utgång hade icke mindre än trettiofyra förslag inkommit till K. Byggnadsstyrelsen och bland dem har nu prisnämnden, som bestått av professorerna Erik Lallerstedt och Ragnar Östberg samt stadsarkitekten Sig. Westholm och såsom representanter för K. m:ts kansli statssekreterarne E. A. Beskow och M. Munck af Rosenschöld, utvalt sju till prisbelöning eller inköp. Tävlingsresultatet skall uttomas på så sätt att pristagarna inbjudas till en ny tävlan med ett mera begränsat program.

Vid namnsedlarnes öppnande har befunnits att första priset, 10,000 kronor, tillfallit arkitekterna Gustaf Clason och Wolter Gahn, andra pris, 9,000 kronor,

15 Oktober 1922 Lösnummer 35 öre
HVAR 8 DAG
 •ILLUSTR• •MAGASIN•

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 3.

I mörkgrön dubbeltonfärg.

En lyckad studie i nattbelysning med motiv från Lund av amatörfotograf M. Nielsen, Lund.

arkitekterna E. G. Asp-lund och Ture Ryberg samt tredje pris, 6,000 kronor, icke namngiven förslagsställare. Ett tiertal förslag ha dessutom av nämnden föreslagits till inköp.

En av det moderna Frankrikes mest bekanta och uppskattade konstnärer, målaren André Lhote, besöker för närvarande tillsammans med sin fru Stockholm som artisten Georg Paulis gäst uté på Storaängen. Avsikten med besöket är dels att hålla föredrag, dels att öppna en utställning, till vilken vernissagen ägde rum den 6 oktober i Nordiska Bokhandeln. Detta är dock icke första gången M. Lhote utställer i Sverige, han har redan för flera år sedan introducerats hit av bland andra prins Eugen och artisten Pauli, vilka livligt uppskatta hans verk. Ävenså har han i sin ateljé i Paris räknat och räknar ännu många svenska lärjungar och om hans inflytande än icke kan jämföras med exempelvis Cezannes' och Picassos har han dock otvivelaktigt bildat skola

och mycket starkt påverkat den moderna svenska målarkonsten. En ännu helt ung man, född 1885, har han i varje fall nått en ställning som en samtidsens mest bekanta och även i någon mån omstridda konstnärer.

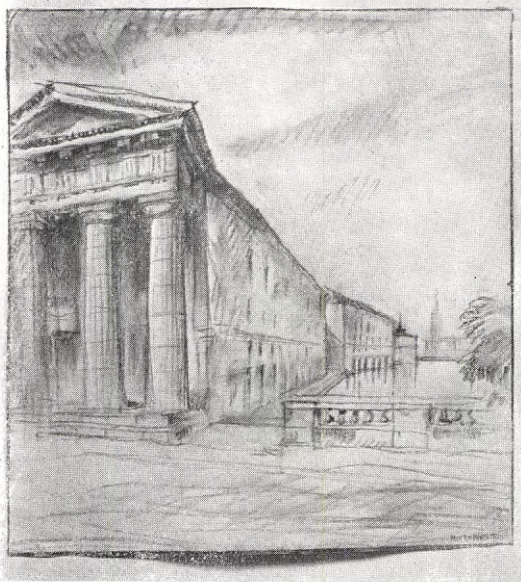

Foto. Ellqvist, Stockholm

Kliché: Götz, Gt.

DET OMDANADE KANSLIHuset I STOCKHOLM enligt det med 1:a pris belönade förslaget.

BLIV MED-
 ARBETARE I
 HVAR 8 DAG!

Skriv aldrig och fråga först — tid går därvid förlorad — utan insänd vad Ni tror lämpar sig för tidningen, vare sig berättelser, uppsatser eller goda fotografier för dagen.

Efter fotograf.

Kliché: Götz, Gt.

DEN KÄNDE FRANSKE MALAREN ANDRÉ LHOTE, som f. n. utställer i och besöker Stockholm.

Efter fotograf

Kliché: Göta Ritbyrå & Klichéanstalt, Öp.

STATSREVISORERNA samlade i statsutskottets sal i Riksdagshuset till sitt maktpåliggande väro att granska skötseln och användningen av statens medel. I ordförandestolen hr Rosén. Till höger om ordf. (d. v. s. till vänster på bilden) hrr Boberg, Johansson, Nilsson, Olsson och Pålsson. Till vänster om ordf. (alltså till höger på bilden) hrr Lithander (v. ordf.), Jansson, Karlsson, Lindqvist, Norman och Waldén.

De svenska statsrevisorerna höllo för året konstituerande sammanträde den 2 oktober i riksdagshuset. Till ordförande utsågs därvid ledamoten av Första kammaren, redaktör Gustaf Rosén, Umeå, och

till vice ordförande, ledamoten av Andra kammaren, direktör O. A. E. Lithander, Göteborg. Huvudsekreterare och kanslichef blev kanslirådet N. T. Löwbeer.

Övriga medlemmar av revisionen äro för året Förstakammarledamöterna, herrar C. G. Boberg, J. B. Johansson, Gustav Nilsson, O. U. B. Olsson och J. Pålsson samt Andrakammarledamöterna, hrr C. R. Jansson, Falun, K. R. Karlsson, Gasabäck, A. A. Lindqvist, Halmstad, J. D. Norman och O. H:son Waldén. Vid detta första sammanträde skedde också uppdelning i olika avdelningar för de olika verk och institutioner, som ifrågakomma till statsrevidering.

*

Statsminister Branting, vilken nyligen såsom en av de tvenne först i Nationernas förbundsrad invalda representanterna för neutrala makter nått ännu en betydelsefull ställning, har från Genève över Paris och Berlin nu begivit sig på väg till Sverige.

I Paris gjorde statsministern ett kortare upphåll, under vilket han hade samtal såväl med Millerand som Poincaré. De båda statsmännen uttalade bl. a. som sin mening att man nu kan se fram mot en tillfredsställande lösning av Orientfrågan. Likaså tycks den franska regeringen fästa stort avseende vid den blivande skadeståndskonferensen i Bryssel och även därav vänta sig goda resultat. Dessa uttalanden tyda ju på ett bättre sakens läge än för någon tid sedan och så länge den fredliga överenskommelsens väg bibehålles hava ju även de neutrala makterna i någon mån tillfälle att i en del frågor öva inflytande. — Under statsministerns uppehåll i Berlin har han avlagt besök hos rikspresidenten Ebert.

På sin resa åtföljes statsministern av fru Renée Branting, vilken i dagarna vid besöket i Paris av presidenten Millerand tilldelats Hederslegionen. Journal des Débats skriver med anledning av fru Brantings utnämning, att denna är en honnör för en i sitt land mycket uppskattad författarinna, som skrivit flera romaner och i egenskap av dramatisk kritiker gjort den franska litteraturen avsevärda tjänster.

Efter fotograf

Kliché: Sjöberg, Öbg.

STATSMINISTER BRANTING MED FRU PÅ GENOMRESA I BERLIN.

DOMPROSTEN OCH TJUVEN.

FÖR HVAR 8 DAG AV WALDEMAR SWAHN.

DOMPROSTGÅRDEN låg och liksom höll två gamla gator under armen — en på var sin sida.

Den sidan, som vette åt vallen, var som vardagarna fylld av bondskjutsar som väntade på, att det skulle bli middag. Vid den tiden kom hästens herre vinglande med en kutting i ena handen och en massa paket i den andra. Han samlade ihop höresterna från gatan och stoppade dem i foderpåsen, klattrade med ålskinnsnärten och så bar det rasslande i väg över kullerstenarna. När man kom ut genom tullen började den sedvanliga kapplöpningen.

Gatan låg nu öde och stinkande och väntade på soppubbarna.

Under tiden voro alla fönster stängda. Stadshygien var visserligen icke uppiunen ännu. Men självbevarelsedriften har ju gamla anor och elak lukt har i det svenska samhället varit mer tolererad under hovets franska parfymers än i småstädernas enkla famn.

Den norra gatan var hela dagen lika tyst som den södra var bullrande på förmiddagen. Mitt emot domprosthuset låg residenset med en portalpydd dörr, som aldrig öppnades — huvudingången var åt andra sidan — den stora inkörsporten och en låg ekonomilånga.

Sedan kommo gamla trähus med hög stenfot, grönskiftande rutor, bakom vilka man skymtade balsaminer, nerium och pelargonier. Längre ner stelnade gatan återigen till i värdighet. Där ruvade ärevördiga stenhus med krampor i väggarna och djupa fönster-nischer över, hur lukten i hökarbutiker förändrats på två hundra år.

Gatans skuggsida bestod nästan bara av långa murar, där ett och annat liksom av en tillfällighet utsprängt fönster stirrade med något på samma gång dött och lurande på vandranden.

Domprosthuset höll inte bara de båda gatorna, en under vardera armen.

Det kommenderade hela torget. Dess spetsiga tak med de mörknade 1700-tals-teglen ropade om dagen: — Se hit! Giv akt!

Men om kvällarna, då månen omfamnade rektorskans hus och kastade en hemlighetsfull silverväg över de kullriga stenarna, ljöd en osynlig röst från taket:

— Se dit upp! Vänta — Han kommer när som helst.

Ätminstone hade gamle nattvakten ofta hört den rösten. Den hade kommit till honom i sommarnattens stillhet, då trädens blad sakta viska till varandra luftens hemligheter. Den hade nått honom, då höstens första skarpa nordan jagat skyarna som vettskrämda får över det oändliga himmelsfältet och de flyttande tranornas skrin hälsat den stora vita nattlampans orubbliga sken. Han hade hört den i kyliga, klara värnätter, när jordens växtande står som ett hemlighetsfullt kraftigt skimmer över allt levande, och dess maning hade ljudit för honom i vinterbistra frostnätter, fyllda av utestängda hundars klagande tjut och knäppande, knastrande och gnisslande ljud från de gamla husen.

Månen hade sålunda icke endast blivit nattvaktens vän på samma sätt som den varit så många andra nattvaktens vän i alla tider. Med den ensamma klarhetens tjusning och denna förmåga att jämma ut det skrovliga, gömma undan det fula och sprida ett försonande skimmer över hela den syndiga jorden, vilket väger mer än all romantik som fötts i dess silverskimmer hade månen byggt ljusbryggan för hans tankars vandring mot höjden.

Men det fanns också ett annat ljus, som i nattens

stillhet och mörker sysselsatte hans ögon och inbillning. Och det var ljuset från domprostens skrivrum. Det lyste så fast och outrotligt, och när det någon gång släcktes, innan nattvakten själv tog sin sällan störda slummerstund i torgpumpens skugga, inbillade han sig, att det bara var en tjock gardin, som rullades ner. Han behövde det ljuset, ty i den gamles föreställningsvärld hade det blivit den tanken, som domprosten och han hade gemensamt, tanken på Den och Det som fanns högt över det spetsiga taket.

Så en stilla mänskensnatt, då lindarna och almarna nedanför vallen stodo i sovande högtidlighet, hämtade Han, som närsomhelst kunde komma, den gamle.

Just den natten satt domprosten i sin bruna, mjuka vilstol med ett brev i handen. Ett brev som handlade om det mest vägande jordiska som finns: pengar.

Domprosten hade icke med sina tankar mött den gamle nattvaktens sista tankar. Ty de hade varit långt nere i jordens smuts. Det där brevet icke bara berättade — det tiggde och bad. Det tiggde och bad om barmhertighet. Men det bönföll om en barmhertighet, som upprepade gånger missbrukats.

Domprosten slöt ögonen och lät brevet tungt falla mot knäet. Ett pinat drag hade lägrat sig över hans stora, friska ansikte med de förnämt skurna läpparna och den ädla pannan.

Han mindes brevskrivarens en gång så ljusa och oskuldsfulla gossansikte. Men han mindes också ett ansikte, där låga begär och mörka syner vräkt undan det ljus, som en gång fyllde ynglingen.

Dessa båda ansikten trängdes med varandra i natten framför domprostens öga. De liksom sletos om att göra sig gällande var på sitt sätt.

— Jag kan icke hjälpa dig. Rättvisan måste ha sin gång, stammade han, då det mörka ansiktet stirrade på honom.

— Min käre olycklige gosse, min stackars gudson, viskade han, då det ljusa ynglingansiktet log emot honom.

Till slut blevo dessa syner domprosten så övermäktiga, att han slängde av nattrocken, tog på sig syrtuten och den bredskyggiga hatten och gick långsamt ut på det lilla torget, där han tankfull följde månstrimman.

Plötsligt s'annade han. En mörk figur hade rest sig ur brunnens skugga.

Med hatten i hand kom en mager karl fram mot domprosten.

— Det är slut med honom nu — jag menar, Eriks-son har gått bort... Han sitter där bredvid pumpen med ansiktet mot månen.

— Menar ni nattvakten? frågade domprosten, som icke riktigt hunnit frigöra sig från sina tankar.

— Ja, han sitter död, och han har fått en skön död, domprosten.

Den högreste domprosten med det silvervita håret såg först på den döde och sedan fäste han sin genomträngande blick på den levande.

— Vem är ni?

— Åh — jag är bara en tjuv, herr domprost, en stackars vanlig tjuv. Men jag har inte på länge stulit något nu.

— Det var ju bra det, sade domprosten mekaniskt. Varför — fortsatte han — kan ni inte företaga er något nyttigt och ärligt? Det finns arbete för var och en som riktigt vill.

— Jag är en gång för alla dömd, domprosten, det gick så fort och ändå varar det hela livet... Jag blev tjuv på en gång och för hela livet och det för att han som satte mig fast icke hade barmhertigheten från Gud.

— Vad hade han icke? frågade domprosten med djupt allvar.

— Barmhärtigheten från Gud, goda domprosten. Den mänskliga barmhärtigheten räknar och dömer. Det är bara barmhärtigheten från Gud som förlåter.

Domprosten nickade. Han sökte i sin ficka efter något men fann ingenting. Så harklade han precis som då han brukade börja sin altartjänst och sade:

— Gå till vaktkontoret och anmäl dödsfallet. Kom till mig i morgon. Säg, att jag har kallat er.

Domprosten gick tillbaka i mänstrimman, och hans vita lockar fladdrade, ty han höll hatten i handen.

— Det är bara barmhärtigheten från Gud som förlåter, upprepade han stilla för sig själv, då han lade tillsammans brevet.

Gud har talat till mig genom en tjuv.

— — —

När domprosten tidigt nästa morgon kom ned i sitt arbetsrum, mumlade han för sig själv.

— Här luktar ännu lack... Hon får icke ana det.

Så slog han upp fönstret och höstluften svepte in som en frisk, varm pust. En vindruvsklase svällde i blank yppighet mot honom.

— Vinet är moget. Jag måste fråga landshövdingen, hur långt deras är kommet, tänkte han.

Domprosthustets södervägg tillhörde stadens stoltshetsämnen. Där stodo violerna och doftade på våren. Där trängdes i höstens tid, klase vid klase, druvor som kunde bli ganska söta.

Nästan samma dag varje år plockade domprostinnan ned stora skördar, iklädd vit hatt med stora sammetsband, en italiensk silkesschal och svarta handskar.

— Det är min lilla faiblesse, sade hon, plirade förnämt med ögonen och visade framtänderna, vilket skulle föreställa ett leende.

Hennes hemliga sorg var, att domprosten icke blivit biskop. Och ändå var han både teologie och filosofie doktor och bar ett namn, som hade förnämlig lärdomsklang.

Hon älskade i tysthet sin make med nästan samma svärmiska kärlek som fyllt henne, då hon första gången i sin far hovrättsrådets hus såg den ståtliga mannen med det mäktiga huvudet och den malmrika stämman.

Hennes lilla raka gestalt tycktes växa, då hon gick bredvid honom till kyrkan. Han var hennes allt. Och dock led hon. Ty hon visste, att han var en ensam man. Och han var det genom henne.

— — —

Domprosten bar prästdräkten.

Han skulle predika redan i ottesången.

Nu stod han och stirrade på textorden.

Men över och under dem gnistrade fram som hemliga ljussignaler tjuvens ord.

— Kommer du icke snart? ropade domprostinnan.

— Jo, min vän, svarade han, lade kappan över armen och gick med raska steg ut i tamburen.

— En underlig karl har varit och sökt dig, sade Emilie. Han påstod, att du väntade honom.

Domprostinnans ton var lätt irriterad.

— Ja, det är riktigt. Mannen är en tjuv.

— En tjuv?!

— Ja, min vän — en tjuv som gjort mig en smula fundersam.

Domprostinnan bet ihop läpparna. Hon tyckte icke om något ovanligt. Det ovanliga störde och pinade henne.

När de gingo förbi residensets stora trappa stod betjänten nedanför och rökte pipa, medan han lyssnade på sin kanariefågel, som sjöng i det öppna fönstret.

— När kommer landshövdingen hem? frågade domprosten vänligt.

— Om onsdag, herr domprost, svarade den djupt bugande mannen, vilken redan hunnit gå i arv på residenset.

När de skildes framför sakristians dörr sade domprostinnan:

— Om den där — tjuven du talade om kommer tillbaka — kanske det är bäst att vi sätter undan silvret i salen?

— Det behövs inte — han kommer inte för att stjäla utan för att förkunna.

De gåtfulla orden gingo framför domprostinnan som en smygande skepnad, ända till dess hon hunnit sin bänk under ett murknat epitafium med dubbelkronor.

Men när hon fick se sin makes ansikte på predikstolen, förstod hon, att något ovanligt rörde sig i hans själ.

Bitterheten låg dock på lur i botten av hennes hjärta, ty hon ville äga även hans tankar.

2.

Tjuven steg in i domprostens arbetsrum.

Septembersolen föll in genom det öppna fönstret. En vinranka vittade sakta för vinden. Gatan låg söndagsstill och över den gamla vallen välvde sig höstens klarhet.

Domprosten satt vid sitt skrivbord. En bukett vita astrar lyste bredvid skrivstället. Allt andades fridfull ro och ombonad bekvämlighet.

Tjuven såg sig omkring men utan yrkesblickens snabba värdering.

Det var liksom han velat förvissa sig om att rummet verkligen passade honom, som genom sitt ämbete skulle vara så nära Gud.

Han hade stannat vid dörren och intog av gammal vana samma ställning som en rannsakningsfånge framför rättvisans skrank.

Domprosten vände sig om på stolen.

— Sitt ned, sade han med sin djupa röst.

Tjuven sjönk ned på närmaste stol som ett blad i en fällkniv.

— Kom närmare, min vän — tag stolen med. Se så där. Vad var det ni hette?

— Karl Johan Blad, men jag kallas Sägbladet... "Gemenligen kallad Sägbladet", har det stått i tidningarna. Se, jag sågade mig in en gång.

Det låg en klang av stolthet i tjuvens röst.

Ett allvarligt leende flög över domprostens ansikte och hans ögon "flögo igenom, utan och över mig", som tjuven efteråt sade.

— Nå—å, Blad — började domprosten och knackade sakta med pennan mot ett papper — ni beklagade er i natt över den mänskliga rättvisan och ansåg — och ansåg, om jag inte missuppfattade er —

— Jo domprosten missuppfattade mig — det är inte domaren och rätten, som dömde mig galet. Nej, det var så rätt så. Jag fick vad jag förtjänade, när jag verkligen kommit dit... Nej, se det var människorna — de som satte mig fast, som inte hade barmhärtigheten från Gud, och det var de som gjorde, att jag blev tjuv för hela livet. Ty de förbittrade mig för alltid, domprosten.

— Vad menar ni? Blev ni så ond eller arg eller hur man skall översätta vad ni säger, att ni beslöt att slunga allt hederligt över bord?

— Nej, nej, inte så... De förbittrade mig på samma sätt som en enda bitterman iel kan göra en hel kaka besk. Och ändå är den full av vänlig sötmancel. Kakan är tillspillogiven av en enda mandel, liksom jag blev tillspillo av en enda människas hatiska onda.

Domprosten nickade.

— Fortsätt, sade han.

Tjuvens färglösa, magra ansikte, som icke hade någon ålder, stramade ihop sig, hans ögon började blinka och hans läppar darrade.

— Jag var bara aderton år, och jag var bodpojke hos en handlande — ja, jag fick också väga upp och fick ge tillbaka ur kassalådan. Mor min och alla som kände mig den tiden kunde intyga, att jag var en snäll gosse, som aldrig tagit så mycket som en sticka, och jag hade aldrig drömt om att stjäla — även om ingen hade sett det och det legat tusen kronor framför mig på bordet... Men så blev mor min svårt sjuk — hon behövde medikament och jag köpte för hela min veckolön — jag hade åtta kronor, men det skulle vara mer — doktorn hade sagt det — annars kunde hon kanske inte bli frisk. Då gick jag till Johansson, principalen, och bad om förskott på nästa veckas lön och jag sa, vad det skulle vara till, men Johansson körde ut mig och skrek: Ska bodpojkar också ha förskott för sina nöjen? Jag känner väl era förbannade knep med sjuka mammor och döda mostrar. Dra åt h—e! Och så sparkade han åt mig! Då for något svart in i mig, och det satt kvar där och grävde och när jag kom hem, var mor min sämre. Jag sprang tillbaka till boden och försökte låna av Svenne, expediten, men han hade inga pengar, för han var för fästade och flickor och sånt... Det svarta satt kvar inuti mig och vred och vände på mig som det ville, och hur det vred och vände, så kom jag mitt för kassalådan. Det var bara att dra' ut ett slag — där låg fullt av pengar, och nu mindes jag, att Svenne ibland fumlade med den utan att någon var inne för att köpa. Kanske han tog pengar, när Johansson gick ut ett slag från kontoret? Annars satt han, Johansson, där inne, när han inte var i boden, och det var glasfönster för dörren, så att han kunde se allt... Tag en tvåkrona, när Svenne öser ärter ur säcken och Johansson sprungit ut! Ingen har sett och du kan ju lägga den tillbaka, när du får din lön. Det är ju inte stöld — det är bara lån, viskade det Svarta.

Jag gjorde så, men Johansson sprang aldrig ut, fast det såg ut så, och när jag skulle stoppa tvåkronan i fickan, stod han och stirrade på mig genom glasfönstret. Jag blev alldeles stel och kunde inte släppa den tillbaka. Jag bara såg på Johansson. Och han såg på mig, och jag tror, att det är så spindeln brukar se på flugan, som han skall äta opp. Så rusade han ner. *Tjuv!* skrek han och Svenne tappade skyffeln, för han trodde kanske det var honom det gällde. *Tjuv!* skrek han ännu en gång — se, där håller han pengarna i handen — se, Svenne en så'n ohyra man haft i sitt hus. Men jag ska' bota dig, din dj—l, och så kallade han på polisen. Det hjälpte inte, det jag bad, och grät och svor på, att det var som jag sa' och när polisen kom, sa' jag detsamma och det var ingen omänskliga, och han nästan bad Johansson låta mig löpa. Det är kanske synd om den stackarn, sa' han och det kan jag aldrig glömma, domprosten. Men Johansson var röd som en kalkon och skrek ännu värre: — Nej in ska' han, — straff ska han ha — han har nog stulit en hel förmögenhet från mig utan att jag märkt det!

Ja, inte var straffet, som jag fick stort, men jag var dömd för livet och när jag försökte få en ny plats, hette det: — Nej — man aktar sig — du snattar ju i lådor. Och så blev jag tjuv på allvar, därför att Johansson saknade barmhärtigheten från Gud. Ja, se'n var det inte mer om den saken — och det är ju bara en vanlig historia, sade tjuven och hans ansikte sjönk ned mellan axlarna.

Domprosten smällde långsammare med pennan mot papperet, men solen lyste lika vänligt och astrarnas

oskuldsvita färg speglade sig i skrivbordets blanka mahogny.

Domprosten teg fortfarande och då fortsatte tjuven — hans röst lät hopplösare och entonigare än förut:

— Jag tror jag vet, vad domprosten säger om det här. Inte är det något att komma att urskilda sig för! Du har stulit fast det bara blev straff för snatteri. Varför behövde du sedan stjäla riktigt? Du kunde vandrat till en annan plats, där ingen visste, att du snattat ur lådan. Och du kunde ha blivit en bra karl, om du haft kraft. Just det — om jag hade haft kraft, men jag hade ingen kraft... Mor min dog och allt ramlade över mig.

Domprosten nickade åter.

— Vad menar Blad med barmhärtigheten från Gud? All barmhärtighet är av Gud. Och Gud är barmhärtigheten, liksom han är kärleken.

— Vördig herr domprosten — förlåt, att jag säger det, och det kanske inte är rätt av mig, som bara är en olärd person, och som ingen bryr sig om, vad han säger: Men den barmhärtigheten, som kommer från fattigvården och den som den herrn utövar som slänger till mig en femöring — det är en barmhärtighet på *genvägar* från Gud och med etikett från himlen. Det är inte Guds riktiga barmhärtighet utan människans barmhärtighet. Barmhärtigheten från Gud går rakt in i människans hjärta och den stannar där... Om Johansson hade haft detta stora i sitt hjärta, hade han inte släpat den stackars bodpojken till straff och ett helt livs elände.

— Tror inte Blad, inföll domprosten, att den mänskliga, som har barmhärtigheten från Gud kan missa taga sig — kan någon gång missförstå och missbruka den ädla känsla som är nedlagd inom henne? Mänskliga är alltför ofullkomliga för att endast lita på sitt eget svaga omdöme och bara ösa ur sig förlåtelse och barmhärtighet även om "etiketten är från himlen", som Blad något djävt uttryckte sig.

— Visst kan han missta' sig, herr domprost, men det onda, som kommer därav, är nog hundra gånger mindre än det goda, som det drar med sig... Om bara människorna *ville* att barmhärtigheten från Gud skulle komma till dem, så kom den nog, och allt skulle bli bättre och många sådana som jag skulle gå omkring med bättre samveten, bättre förtroende i betyget och — bättre skor.

Domprosten lät pennan vila på papperet och han såg fort på tjuven, då han frågade:

— Det är sant som Blad säger, men vad skulle Blad göra, om en person, som han dragit ur djupet flera gånger, fortfarande låter dyn locka och ropar: Hjälp! Hjälp! men detta rop har mer av ångest än av ånger i sig. Skulle Blad låta honom sjunka — låt oss säga — fjärde gången?

Tjuven sträckte sina magra händer mot taket, liksom han själv velat åskådliggöra kampen i djupvattnet.

— Nej, domprosten och åter nej. Då har man inte barmhärtigheten från Gud. Ty den förtrötta aldrig... Ack, domprosten — jag läste i fångelset en vers som jag aldrig glömmmer. Så här var den:

Den sig till Honom vänder
Han möter evigt huld
Han då på sina händer
Oss tecknar ej vår skuld
Sin nåd så högt befäster
Som himlen och så vitt
Som öster är från väster — —

Tjuven tystnade ett ögonblick — —

— — vårt hjärta gör från synder fritt,

ifyllde domprosten allvarligt.

Forts. å sid. 44.

Efter fotografier.

Kliché: Göde, Öby.

Svenska Jerusalemsföreningens verksamhet i Betlehem har nu börjat på allvar sedan dess präktiga sjukhus nyligen öppnats för poliklinik, vilken förestås av doktor R. Larsson, som visserligen fått sin utbildning i England men som är son av svenska föräldrar och biträdas av två svenska Rödakorssystrar. Tyvärr kan man ännu icke taga emot patienter i sjukhuset, då utrustningen till de särskilda salarne av ekonomiska skäl ännu icke kunnat anskaffas. "Stockholmssalens" utrustning — sängar, madrasser, linne, stolar och bord för 8 patienter — ha emellertid nu avgått till Jaffa med en Svenska Orientlinjens ångare och även för en "Göteborgssal" har man börjat arbeta.

Svenska Jerusalemsföreningen vill i någon mån söka gälda den tack-samhetsskuld, i vilken även den

EN REPETITION HOS DEN BERÖMDA THOMASKÖREN, som i dagarna med stor framgång konserterat i Stockholm. Vid instrumentet professor Straube, körens framgångsrike dirigent. — Text å sid. 48.

BILDER FRÅN SVENSKA JERUSALEMSFÖRENINGENS VERKSAMHET:

Exteriör av det nya svenska sjukhuset i Betlehem.

Infödda barn på väg till svenska skolan i Jerusalem.

Lekstund för skolans minsta.

svenska kristenheten står till vår religions hemland och detta sker som bekant genom detta moderna svenska sjukhus i Betlehem. — Forts. å sid. 48.

Palestinas officiella förklaring som engelsk mandatstat och Sir Herbert Samuels installation som "High Commissioner" (högste styresman) och överbefälhavare ägde nyligen rum under stora högtidligheter. Att detta icke möttes med glädje av befolkningens alla lager framgår därunder, att araberna i Jerusalem förklarade dagen för ceremonien som sorgedag, stängde alla affärer och utsände en protest mot mandatproklamationen. — Å andra sidan hälsades de från London återkommande arabiska underhandlarna med entusiasm av stora folkskaror av såväl kristna som muhammedaner.

THEODOR LARSSON, svensk gosse, född i Jerusalem, vid bäcken Ain Farah, den plats, där David diktade den 23 psalmen.

Överst:
EFTER TROHETS-
EDENS AVLÄGGAN-
DE. Från Sir Thomas
Haycraft (högste do-
mare, vilken mottog tro-
hetseden, Sir Herbert
Samuel, High Commis-
sioner för Palestina,
lady S., fältmarskalk
Allenby, högste styres-
man för Egypten.

Nederst:
STORA FOLKMASSOR,
KRISTNA OCH MU-
HAMMEDANER,
HÄLSA ARABDELE-
GATERNA VÄLKOM-
NA VID ÅTERKOMST-
EN FRÅN LONDON.

SVENSKA SJUKHUSET I TIRUPATUR BESÖKES AV MADRAS' GUVERNÖR.

Överst: GRUPPBILD TAGEN FRAMFÖR DEN NYA PAVILJONGEN.

Personerna fr. v. till h. äro: *Syster Kerstin Wilcke, fru Gurubatham, d:r F. Kugelberg, Syst:n Naämi Logren, d:r Arojasamy, stående: d:r S. Gurubatham (underläkare, f. n. vikarierande läkare), m'r Saima (byggnadsentreprenör), en murare.*

Lä. under: VÄLKOMSTADRESSEN UPPLÄSES I ETT FÖR TILLFÄLLET UPPFÖRT ÖPPET TÄLT.

Personerna fr. v. till h. äro: *Lady Willingdon, lord Willingdon, guvernör a' Madras, rajahn av Sivaganga, d:r F. Kugelberg.*

Nederst: DEN NYA SJUKPAVILJONGEN FÖR HÖGKASTKVINNOR, gåva av rajahn av Sivaganga, högtidligen öppnad av lady Willingdon den 3 august i 1922.

Den 3 augusti var en högtidsdag för det svenska missionssjukhuset i Tirupatur i Sydindien i det att guvernören av Madras, lord Willingdon, jämte gemål då avlade ett besök därstädes. Sedan sjukhusets olika avdelningar tagits i betraktande, hälsades de höga gästerna av läkaren på platsen, d:r F. Kugelberg, välkomna i ett f. t. uppfört tält med en hyllningsadress, vari också redogjordes för sjukhusets historia, som daterar sig tillbaka till 1909. Lady Willingdon, som på ett särskilt sätt intresserar sig för och befrämjar allt som rör sjukvård, öppnade därefter högtidligen en ny sjukpaviljong speciellt avsedd för s. k. högkastkvinor. Denna paviljong är tillika med ett större stycke värdefullt land, utmärkt lämpat för framtida utvidgningar av sjukhuskomplexet, en gåva av rajahn av Sivaganga, inom vars furstendöme sjukhuset är beläget. Guvernören gav i sitt mycket hjärtligt hållna svarstal ett varmt erkännande såväl åt det arbete, som genom sjuk-

huset utförts, som åt missionärernas gärning i allmänhet i Indien.

Grundstenen till den nya paviljongen lades av rajahn själv vid biskop Danells besök i Tirupatur förra året.

*

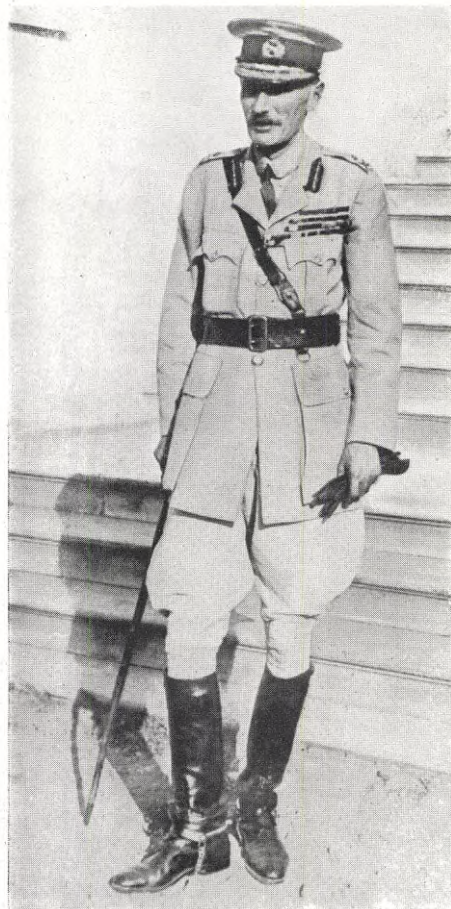
Angående d:r Kugelberg lämna vi följande data:

FREDRIK KUGELBERG. F. i Ljungarum 1870. Stud. i Uppsala 88; hovr.-ex. 92; med. kand. 97; med. lic. v. Karol. inst. 02. Prakt. läk. v. Degerfors bruk i Värml. 02-03; aman. v. Akad. sjukhuset i Uppsala 04; badläkare v. Skagersbrunn, Värml. län 02-03 o. 05. Läkare vid Sv. Kyrkans mission i Södra Indien med station i Tirupatur, Ramnad Distrikt, sdn 05.

BLIV
MED-
ARBETARE
I
HVAR 8 DAG

DROTTNING MARY AV ENGLAND promoverades nyligen till juris hedersdoktor vid Aberdeens universitet. Vår bild visar drottningen efter ceremonien iförd den till graden hörande egendomliga dräkten.

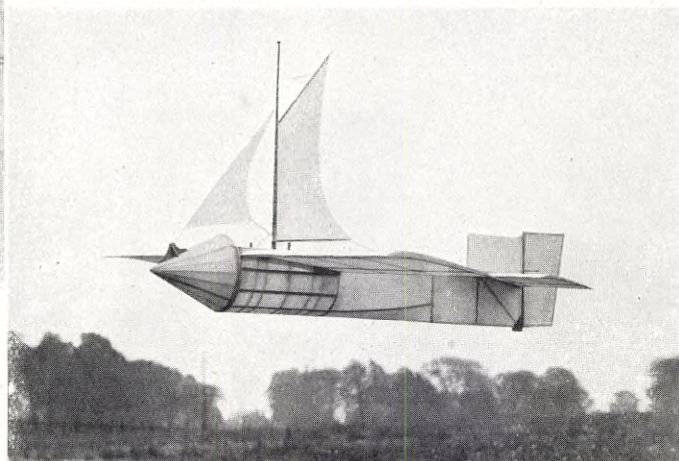

SIR CHARLES HARINGTON.

Brittisk överbefälhavare i Konstantinopel.

MOTORLÖSA LUFTFARTYG är f. n. föremål för livligt intresse å kontinenten (se H. 8 D. XXIII: 48 & 49).

Nu bidrager England i den allmänna konkurrensen med vidstående originella typ, med allt skäl kallad "yacht glider". Som synes är modellen nämligen försedd med segel och mast, den senare av en särskild konstruktion för att förhindra kantning vid vindkast.

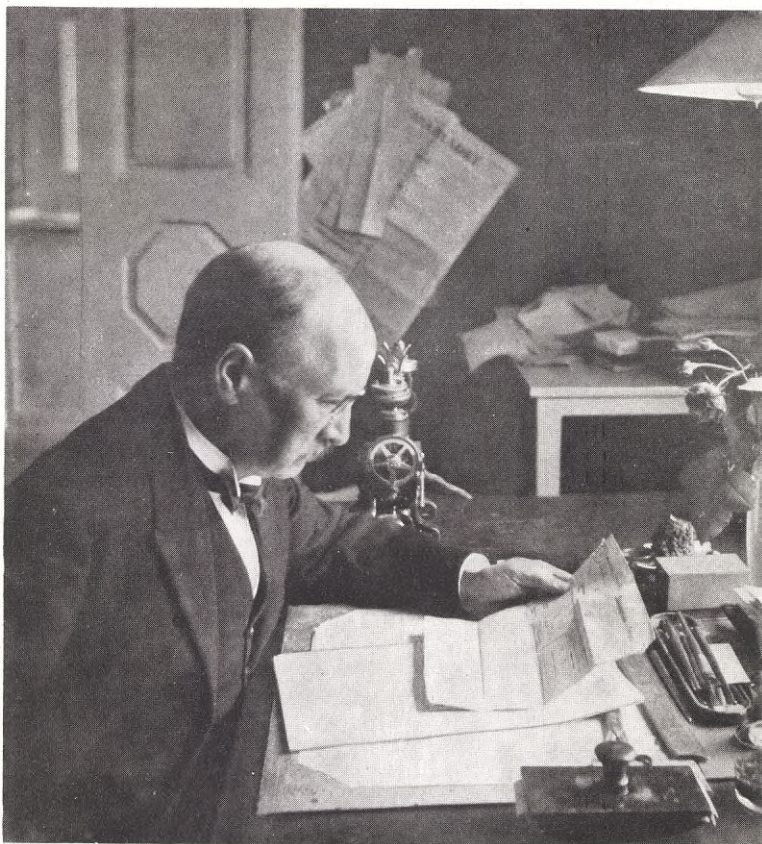
FÖRSTA AUTENTISKA BILD FRÅN DEN SLAGNA GREKISKA ARMÉNS FLYKT TILL EUROPA:

Grekiska soldater, tillhörande den efter nederlaget från Anatolien till Rodosto transporterade 3:e armékåren, kräva under livliga demonstrationer inför befälhavande generalen avväpning och införande av republik.

Klitché fotografier.

Klitché Aug. Sjöbergs Klitchéanst., Gbg

REDAKTÖR SUNDBLOM, ÅLANDS LANDSTINGS KANDIDAT TILL LANDSHÖVDINGEPOSTEN, VID SITT ARBETSORD.
Efter ny, särskilt för H. S. D. tagen foto. Klische: Sjöberg, Gbg.

Landshövdingeval förestår nu på Åland, men frågan synes ingalunda vara lätt löst. Det åländska landstingets vice talman Johannes Eriksson har besökt Finlands president för underhandlingar, men utan resultat. I stället uppmanade president Ståhlberg landstingets ordförande, redaktör Sundblom att infinna sig i Helsingfors för att författingsenligt föra underhandlingarna med denne. Redaktör Sundblom har därigenom kommit i en vanskelig ställning, enär han själv är landstingets kandidat till ämbetet ifråga och hela den åländska befolkningen önskar ivrigt erhålla honom till hövding. Han har också i tidningen Åland kategoriskt förklarat, att han icke kommer att framlägga förslag om sin egen utnämning inför Finlands statsöverhuvud. Det är sålunda icke uteslutet att yttre formaliteter komma att förhindra ålänningarna att få den hövding, de själva önska.

*

Katolska kyrkans mångåriga biskop i Stockholm, teol. doktor, Vicarius Apost. Albert Bitter, lämnar i år denna sin befattning och med anledning därav avtäcktes den 8 okt. i biskopshuset ett av professor Axel Jungstedt målat porträtt av biskopen. Porträttet har åstadkommits genom subscription av församlingsmedlemmar och vänner.

DOMPROSTEN OCH TJUVEN. Forts. fr. sid. 39.

— Ja, ja — men det går aldrig! Se'n jag lärde mig den, har jag suttit inne två gånger. Åh, vilken usling domprosten ska' tycka, att jag är, som sitter så här och pratar om barmhärtighet och säger mina tankar om Gud och hans barmhärtighet — jag som inte är värd något och som inte kan låta bli en skinka, om jag är hungrig, och ingen ser det... Ja, det vill säga, nu är det längesedan för jag orkar inte mer, domprosten, jag orkar inte mer... Jag ville bara lägga mig ned och låta någonting köra över mig och mitt eländiga liv.

Tjuven föll ihop, och hans magra kropp skakades av snyftningar.

Domprosten gick fram till honom och lade sin hand på hans axel.

— Min son, sade han, Gud har talat många ord genom dig i dag. Tjuven i dig har krympt till en ärlas storlek. Guds andes sken strålar på något, som skall leda dina steg. Varför skulle du vilja dö, när barmhärtigheten från Gud är dig nära?

Tjuven såg upp och i hans blick tändes ett sken, som domprosten icke på länge sett i ett par ögon.

— Tack, tack, herr domprost, kom det som en befrielsens suck ur hans bröst.

Då log domprosten ett vackert leende.

— Den Allsmäktige vet, att det icke är du utan jag som är gäldenären, sade han.

Efter fotografier

Klische: Sjöberg, Gbg.

DEN NU AVGÅENDE KATOLSKE BISKOPEN ALB. BITTER.
Efter oljemålning av prof. Axel Jungstedt.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

A. E. PIHL.
Grosshandlande. — Halmstad.
85 år 14 okt.*

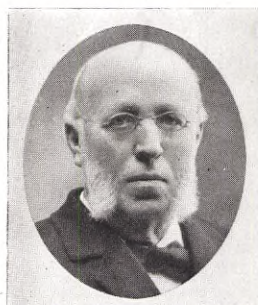
E. P. W. ODEEN.
Disponent. — Norrköping
70 år 5 okt.*

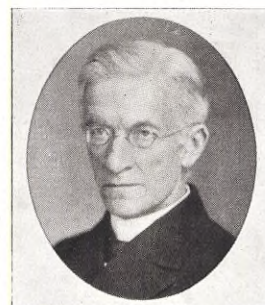
H. FALK.
Grosshandlande. — Sthlm.
50 år 2 okt.*

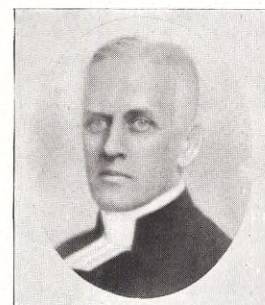
C. O. A. KROOK.
Bokhandlande. — Karlskrona.
50 år 16 okt.*

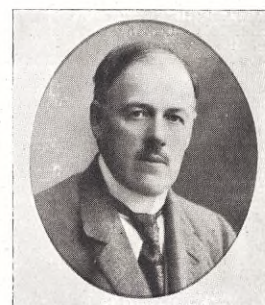
M. G. E. BILLENGREN.
F. d. Lektor. Fil. Jub. d.r.
Falun. — 80 år 2 okt.*

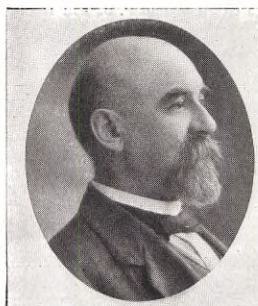
O. A. DANIELSSON.
Professor — Uppsala.
70 år 15 okt.*

E. H. C. REUTERSKIÖLD.
Professor. Kyrkoh. — Uppsala.
50 år 19 okt.*

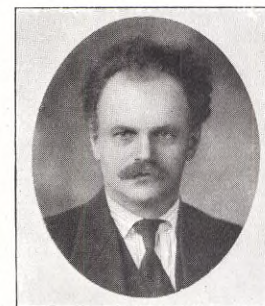
J. O. FREMI ING.
Rektor. — Ånål.
50 år 19 okt.*

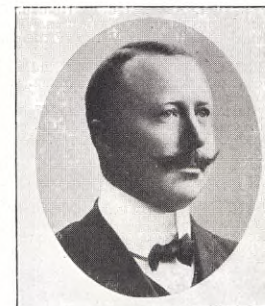
C. F. BOYE.
Förste revisor. — Ing. — Stock-
holm. — 65 år 17 okt.*

K. A. STENBERG.
Ingeniör. — Göteborg.
50 år 1 okt.*

C. I. ASPLUND.
Bergmästare. — Luleå.
50 år 12 okt.*

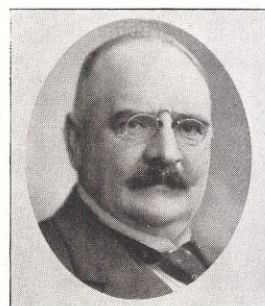
C.-F. KRUISE
Ingeniör. Friherie. — Arlöv.
50 år 14 okt.*

C. A. BERG.
Fil. dr. Kavellmäst. — Lund.
65 år 13 okt.*

C. G. EKMÄN.
Redaktör — Stockholm.
50 år 5 okt.*

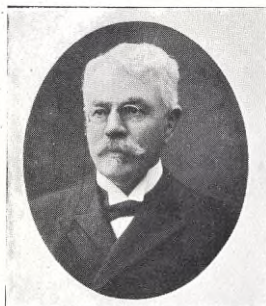
F. F. V. SÖDERBERG.
Redaktör. Fil. dr. — Sthlm.
50 år 4 okt.*

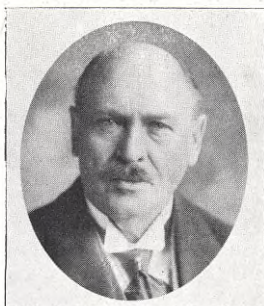
A. ANDERSON.
Redaktör. — Hälslingsborg.
50 år 5 okt.*
Klische: Aug. Sjöbergs Klischeéanst., Gbg

* Data å nästa sida.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

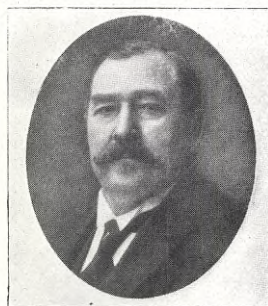
J. A. RUDBERG †.
F. d. Förste marinläkare.
Karlskrona. — F. 1845 † 2 okt.*

N. F. RYBERG †.
Disponent. — Stockholm.
F. 1853. † 29 sept.

E. L. FEGREUS †.
Ingenjör. — Partille.
F. 1856. † 30 sept.

G. W. OITERSTROM †.
Grosshandlande — Hålsing-
borg — F. 1860 † 23 sept.*
Klubb: Aug. Sjöberg's Klubbensal, Gbg

AXEL PIHL. Förutv. ens. inneh. av firma Carlsons & Pihl i Halmstad, etabl. 1863. Led. av stadsfullm. 1881—1904, av dräts-kamm. und. 33 år, senast s. v. ordf., av hamn- o. fattigv-styr. Led. o. v. ordf. i handels-fören., styr-led. i Hallands e. bank samt Halmst. Sparb. även v. ordf. o. nu huvudman i den senare. Tidigare ordf. i Markaryd-veinge o. Halmstad — Bolmens järnvägsab., ävensom den senares verkst. dir. Styr.-medl. i Hallands Ängbåtsab. o. Halmstads spritbol. Pihl & Co. Mångårig landstingsman.

PHILIP ODEEN. Genomg. handelsskola. Sdn 74 anst. h. A.-B. Perioden i Norrköping, därav sdn 93 som disp. o. verkst. dir., ordf. i bol. styr. Led. av drätselk. 09—11.

HERMAN FALK. Inneh. den av fadern 1871 gr. affären i slakteri- o. charkuteribranchen i Sthlm. Sedan mer än 20 år led. av taxer- o. pröv-nämnd, led. av uppskatt-n. i tomte-mark. Stadsfullm. 1915—19.

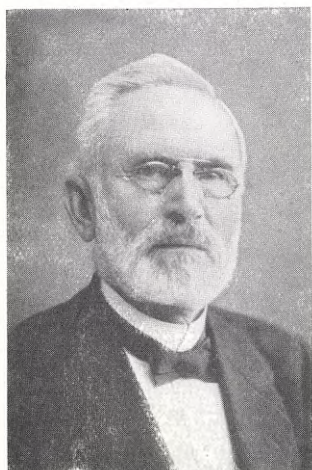
ALBIN KROOK. Deläg. i bokhand-firma i Karlskrona sdn 1900. Led. av stadsfullm. o. dräts-kamm. Styr.-led. i Livränte- o. Kap.-förs.-anst. i Blek. l., Karlskrona h. lärov. f. fl., K. bostads-a.-b., K. utskänka-a.-b. Ordf. i Abrahams- o. Gullinska stift, v. ordf. i Smålandskretsen av Sv. Bokhandl.-fören.

EHRENFRIED BILLENGREN. Stud. 61, fil. kand. o. fil. dr 65; adj. i Linköp. s. å., lektor i Falun 67—07. Led. av skolråd o. folksk.-styr. 73—17, stud. rekt. i Elem. Lrv. f. fl. 75—80, mångår. v. ordf. i dess styr. — Stadsfullm. 83—14, dess ordf. 99—14; ordf. i Förminn.-fören. o. Falu läsesällsk.; ordf. i beredn.-utsk. 91—14; på sin tid styr.-ordf. o. insp. f. Dalarnes folksk.; landstingsman 87—99, v. ordf. i landst. 03—09.

AUGUST DANIELSSON. Stud.-ex. 70, fil. dr 80, docent i klass. språk. v. Upps. univ. s. å., prof. i samma ämnen v. Göteborg. Högsk. 90, prof. i grek. språk. o. litteratur. sdn 91, prof. emer. 17. Språkvetensk. förf. Led. av K. Vet. Akad., led. av Human. Vet. Sällsk. o. dess sek., led. av Vet. Soc. i Upps., led. av K. Human. Vet. samf. i Upps., led. av Vitt.- Hist. o. Ant. Akad., led. av Vet. o. Vitt. samh. i Göteborg. Censor v. studentex. 1914—21.

EDGAR REUTERSKIÖLD. Stud. 92, fil. kand. 1900, fil. lic. 04, fil. dr 08, teol. kand. 12, teol. dr 17. Aman. v. Riksmuseets etnogr. avd. 05—06, doc. i relig.-hist. 10, ti. prof. i teol. prenot. o. encykl. sdn 16. Kyrkoh. i Hagby o. Ramsta 17—21, i Helga Tref-förs. i Upps. sdn 21, led. consist. eccl. sdn 16. Insp. Smäl. nat. 18, hed.-led. 19, i Göteborg. nat. 19, hed.-led. 12. Led. av Upps. folkskoleled. 20.

Grosshandlande John Bohman, som den 7 mars detta år avled i Stockholm, har i sitt efterlämnade testamente gjort en del storartade donationer, varav

Den porträtt Klubb: Sjöberg, Gbg.
GROSSHANDLANDE JOHN BOHMAN, som gjort en storlagen donation till kräftsjukdomens bekämpande.

en till en fond på 370,000 kr. till lika-ledes framlidna fru Lotten Bohmans minne, att benämnas "Fru Lotten Bohmans fond för kräftsjukdomens bekämpande". Fonden skall förvaltas av Svenska läkaresällskapet. Av den ärliga avkastningen skall en femtedel läggas till kapitalet och skulle kräftsjukdomen genom läkekonstens framsteg framdeles förlora sin svåra karaktär äger Läkare-sällskapet att i stället fastställa någon annan folksjukdom, exempelvis tuberkulosen, att bekämpa med fondens medel.

JOSEF FREMLING. Stud. 92, fil. kand. 97, teor. teol. ex. 1901, prakt. teol. ex. s. å., e. o. lärare i Borås 02—05, i Örebro 05—07, adj. i Amål 07, rektor där sdn 14. Stadsfullm. sdn 19, led. av kyrkoråd, kyrkost. v. ordf.

god man f. gransk. av förmynd.-skap, huvudman i Amåls sparb. m. m. FRITZ BOYE. Stud. 75. Avg.-ex. fr. Tekn. inst. M. 78. Ritare v. Kockums mek. verkst. 78—81, brandförsäkr.-insp. kamrersass. samt slutl. kontorschef o. suppl. f. verkst. dir. hos Brand- o. lif-förs.-a.-b. Svea i Göteborg. 1881—1909, därefter under några år brandförsäkr.-tekniker o. ombudsman f. Förlags-a.-b. Bifrost i Stockholm. E. aktuarie h. K. Försäkr.-insp. 14, förste revisor därst. sdn 19.

CARL STENBERG. Stud. v. Chalmers tekn. läroanst. 1890—96, därefter ritare hos Boye & Thorssons Elektr. A.-B., övergick vid firmans uppgång i Allm. Svenska Elektr. A.-B. som montageingenjör till detta bol. Fr. 1913 chef för dess Göteborgsfilial. Led. av distr.-styr. i 4 de distr. fattigvårds-nämnd 1909—11, led. av tax-nämnd 03—20, v. ordf. i pensionsst. sed. 15. Led. av Svenska missans styr. sedan dess bild. 1918, led. av dess förvaltningsutsk., ordf. i dess press- o. reklamutskott.

MANNE ASPLUND. Stud. 91, bergs.-ex. 95, e. o. tj.-man i Kommers. koll. s. å., ing. hos ol. gruvtöretag 96—05, e. gruvning, i norra dist. 1903—04, ord. 06—12, bergmästare sdn 1913. Komm.-nämnd. ordf. i Kiruna 08—13, led. F. K. sdn 1912.

CARL-FREDRIK KRUISE (AF VERCHOU). Avg. fr. Tekn. elem. skolan i Norrköping 1894, Zuckerinst. i Berlin 95, sockerfabrikskemist i Tyskl 96, assist. v. sockerfabr. i Hasslarp 1896—1913, förste assist. v. sockerfabr. i Aröv sdn 13.

ALFRED BERG. Stud. 77, fil. kand. 88, kapellmäst. v. Lunds univ. 97. Anf. f. Lunds studentsångarför. 91—94 samt sd 96, dir. f. Landskrona musiksälls. 98—1900, Sängsälls. N. N. i Lund o. Malmö musikförf. 98—1900, Lunds musiksällsk. 99—02, sdn 02 korchef i Malmö P. B., sdn 11 dir. f. Skånska Sångarförb., sdn 12 dir. f. Sv. sngarförb. Led. av Lunds stud sngarförs sngarfärd t. Tyskland 21. Styr.-led. i Malmö orkesterf. sdn 16.

CARL EKMAN. Red.-sekr. i Bergslagsbl. 96, red. f. Sjukkaskebl. sdn 98, red. f. Eskilstunatur. 09—13, f. Aftontidn. 13—18, chef f. Templarord. 99—09, led. av understödsförf., sjukkaske-, nykterh.- o. sjukskötterskekomm. 07—12, av alkoholistkomm. 13, led. av fris. landsförs. förtroendråd, led. av F. K. sdn 11, (statsutskottsled.) led. av F. Ks fris. partis förtroendråd 13, överrev. v. stat.-järnv. suppl. i riksgäldskont. 18, led. av försvarsrev. 19.

VERNER SÖDERBERG. Stud. 91, fil. kand. 93, fil. lic. 02, fil. dr. 03, doc. i hist. v. Upps. univ. 02—04. Red. f. för. Heimdals folkskr. 94—96, red. f. utr.-avd. i Sthlms Dagbl. 02, medarb. o. red.-medl. i Nord. Familjebok sd 03, medarb. i Folkbibl.-bl., Det Nya Sverige, Sve. Tidskr. m. m. Huvudred. f. Aftonbl. sdn apr. 21.

ANNA ANDERSON. Sydsv. Dagbl. Snällpostens platsred. i Hålsingb. sdn 14. Stadsfullm.-suppl., led. av fatt.-v. styr., sek. o. led. av verkst. utsk. i Borgerl. Val-förb. o. i Borgerl. kvinnoförb., led. av styr. f. L. F. U. F. av dess verkst. utskott, m. m.

ADOLF RUDBERG †. Stud. 67, med. lic. 77, förste bat.-läk. v. Flott. stat. i Karlskrona 80—02, reg.-läk. i Flott. 01, förste marinläk. v. Marin-läk.-kåren 02—08, i res. 08—10. Led. av dir. ö. Flott. pens.-kassa 94—04; led. av Örlm.-sällsk.

ERNST FEGREUS †. Efter stud. i Tyskl. o. Engl. anst. s. färgmäst. v. Gamlestadens o. Gärda m. fl. fabr. Drev även någon tid egen färgeriörf. Uppfinnare. Kländ popplärföreläsare.

GUSTAF OTTERSTRÖM †. Sdn 95 inneh. av egen firma i Hålsingborg. Led. av stadsfullm. 1900—19, sdn 94 mångårig led. av skolrådet, ävens. av renhållningsstyr., byggnadsn., lasarettkomm., löne- o. pensionskomm., ordf. i H-borgs historikkomm., huvudman i Nya sparb., exp. komm.-led. i Skånska Städernas Brandstods-för. sdn 12. Styr.-led. i ett flertal bol. Initiativt. o. fr. starten ordf. i Hantverksförs. sjukkaske.

Porträtt till Veckans porträttgalleri

böva vara av möjligast sena datum för att införas.

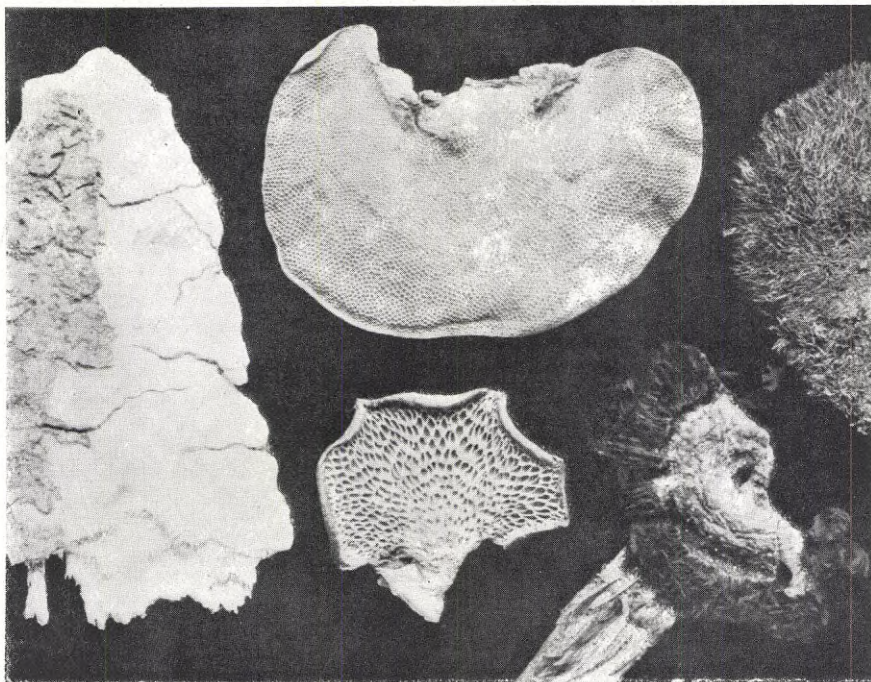
Uppgifter till porträtt

böva ansluta sig till frågeformulär från redaktionen. Särskilt påpekas nödvändigheten av at. **alla förnamn angivnas med tilltalsnamnet helt utskrivet och understruket.** Förbiseente härutinnan **utesluter biografi.**

Porträtt och biografi

införas efter begäran från Redaktionen, som också bär kostnaderna. Förslag till införande emottagas.

VÄRLDSBEKANT SVAMPHERBARIUM TILL SVERIGE.

FEM SVAMPARTER UR BRESADOLAS NU TILL SVERIGE FÖRVÄRVADE HERBARIUM:

Nederst t. h.: *Montagnites Candollei*, en egendomlig skivling med svarta lameller, som icke ha sin vanliga plats på hattens undersida utan utstråla från hattkanten som skovelarne på ett vattenhjul. I bildens högra kant: *Polyporus Mons Veneris*. Överst i mitten: *Hexagonia Cervino-Plumbea*. Nära i mitten: *Favolus Europæus*. Längst t. v.: *Grammothele Lineata*. Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg.

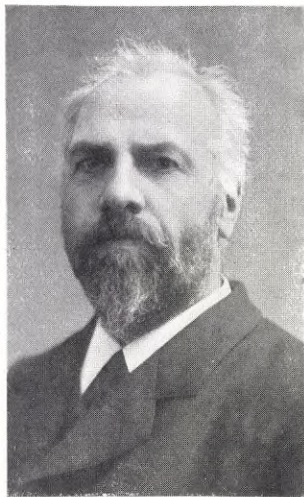
ETT ARK UR BRESADOLAS HERBARIUM: Fem därå fästa konvolut innehållna prover av den av Bresadola namngivna arten *Poria Friesiana*. Det övre provet är från den amerikanske mykologen C. G. Lloyd, som flera gånger besökt Sverige för svampstudier. De två nedre äro från den franskemykologen

H. Bourdot. Det högra av de båda mellersta är från den för några år sedan avlidne finske mykologen P. A. Karsten och det femte är från svensken lektor K. Starbäck, vars handstil torde kunna kännas igen trots förminskningen.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

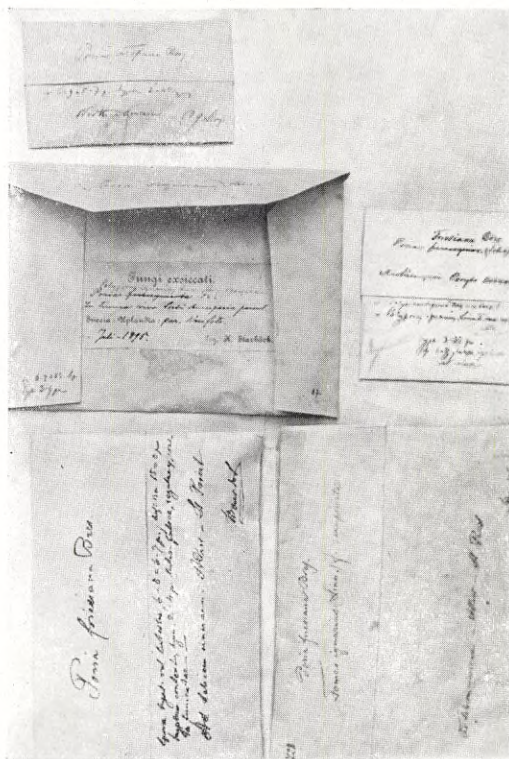
D:R LARS ROMELL, genom vars påpasslighet och ekonomiska uppoffring det märkliga herbariet förvärvats till Sverige.

med — utom de torrade svampexemplaren — teckningar och avbildningar av sporer och hyfer m. m. Detta dyrbara verk inköptes av doktor Romell för hans egna för ålderdomen hopsparade medel, utökade med upplånade pengar, vilket onekligen vittnar om ett vackert vetenskapligt intresse. Att ett herbarium av nu beskrivna omfattning och värde väl bäst hör hemma i Linnés och Fries' land torde vara påtagligt.

Efter porträtt.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

Efter fotografier

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg.

Herr Fotografier uppmanas att vid insändandet av julgraffier till HVAR 8 DAG tillse, att firmanamnet är anbragt på fotografiets baksida. Endast då angives firmanamnet.

Bildcentralen.

Lindas Zug, Björge Lichtenstam.

GRUPP AV DELTAGARE I STOCKHOLMS KVINNLIGA SCHACKKLUBBS 10-ÅRSFEST I STOCKHOLMS SCHACKSÄLLSKAP'S LOKALER. Injällt foto: Fröken Beskow, sällskapets ordf. sedan dess stiftande.

En synnerligen livaktig sammanslutning, *Stockholms kvinnliga schackklubb*, firade den 5 oktober tioårsjubileum samtidigt som den inflyttade i nya trevliga lokaler. Klubben har under de tio år den existerat hunnit göra en ej obetydlig insats i det stockholmska schacklivet och har framförallt föstått att inom kvinnovärlden väcka och underhålla intresset för schackspelet, vilket främst skett genom anordnande av kurser för såväl nybörjare som i spelet mera försigkomna. Klubbens stiftarinna och alltifrån dess början ordförande och ledande kraft är fröken Katarina Beskow, för övrigt en av de svenska representanterna vid den stora schackkongressen i London nyligen. Vice ordförande har likaledes alltifrån klubbens begynnelse varit fru Maria Nhlén och skattmästare fru Frida Carlsson, född Hintze.

Jubileet firades med ett festligt samkväm i de nya lokalerna samt med anordnande av en kombinerad jubileums- och tombolaturnering.

*

SV. JERUSALEMSFÖRENINGENS SJUKHUS. Forts. fr. sid. 40. lehem, tillvidare avsett för 40 sängar, samt genom en skola i Jerusalem för infödda barn och med svensk föreståndarinna. Verksamheten, som blivit högt skattad av den hjälpbehövande befolkningen, underhålles enbart genom gåvor av intresserade i Sverige.

*

Till bild å sid. 40.

Den berömda Thomaskören från Leipzig och dess icke mindre berömda ledare, professor Karl Straube, företaga för närvarande en konsertresa genom vårt

land och ha därunder också anlänt till Stockholm där den första konserten gavs den 29 september i Engelbrektskyrkan. Att körens framträdande även här blev en vacker framgång behöver knappast omtalas; publiken, som till sista plats fyllde det stora templet, åhörde andlös och förtjust de vackra gamla tyska hymner, som utgjorde programmet. En ypperlig ledare äger också kören i den förut som orgelvirtuos bekante professor Straube. Han bevisade sig vara den bane kördirigenten, som av det utmärkta material han verkligen förfogar över, också åstadkommer det bästa möjliga. I samband med Stockholmsbesöket har också Uppsala besökts, där kören i Domkyrkan och under ärkebiskopens beskydd utfört en Bachkantat med ackompanjemang av studentorkester. Även där var givetvis framgången betydlig.

Thomaskören, en av de äldsta i världen, är icke mindre än 700 år gammal och grundades av munkarne i ett Augustinerkloster i Leipzig, som behövde barnsång till sin gudstjänst. På 1500-talet övertogs kören av staden Leipzig och blev då protestantisk. Endast genommusikaliska gossar tagas emot och få där sin musikaliska ävensom skolutbildning fram till universitetet. Kören medverkar nu liksom för århundraden sedan vid varje söndags gudstjänst i Thomaskyrkan i Leipzig och utför därvid en av Bachs kantater, av vilka den har 50 stycken på sin repertoar. Den store Johann Sebastian Bach var själv åren 1723-50 kantor för Thomaskören och har skrivit sina kantater och motetter för dess bruk. Det är alltså ett stort arv den har att förvalta och i medvetande härom synes den också efter vad vi nu fått erfara stå fullt ut på höjden av sina traditioner.